

det endnu vanskeligere at danne sig en Mening, da det jo som bekendt er forskjelligt efter Obligationernes forskjellige Størrelse. Med Hensyn til Stemplets har man kun at undersøge, hvor stor en samlet Masse af Prioritetsobligationer det overhovedet er bestemt af, da Afgiften jo er ensartet; Stemplets er det samme i Forhold til hvert 100 Kr., hvad enten Obligationen er stor eller lille; det er ikke Tilfældet med Thinglæsningsgebyret. Altsaa, med Hensyn til dette sidste kan man ikke opgjøre Forholdet med samme Næagtighed. Men som sagt, hvor Meget der vil bortfalde af Statsindtægten, naar Begunstigelsen kun gjælder i det Omfang, Lovforslaget angiver, er det umuligt at opgive. Dertil kommer, at man jo kun kan tage til Udgangspunkt, hvad Stempelafgiften har beløbet sig til i de foregaaende Aar, men det er jo ikke usandsynligt, at det større Tilbud af billige Kapitaler vil foranledige et bethdelig større Antal af Prioritetsomsætninger netop i dette Finantsaar, end tidligere. Det har ogsaa paa andet Sted været gjort gjældende, at Lovforslaget ikke kunde antages at ville bevirke nogen væsentlig Nedgang i den hidtidige Indtægt af Stempelafgiften, men at det væsentlig kun vilde medføre, at Staten ikke fik den forøgede Indtægt, der vilde hidrøre fra den livligere Prioritetsomsætning paa Grund af et større Tilbud af billigere Penge, hidrørende fra Konverteringen af Statsgjæld. Saa vidt tror jeg ikke, man paa nogen Maade kan gaa, at man siger, at man kun gennem Lovforslaget vil renoncere paa en Merindtægt, men jeg tror, at man af de Tal, jeg før angav med Hensyn til, hvormeget Indtægten hidtil har været, maa danne sig en Formening om, hvormeget Begunstigelsen i Virkeligheden har beløbet sig til. Om man vil lætte det til Halvdelen eller $\frac{1}{3}$ af det hidtidige, bliver en ren Skjønssag, som ikke paa nogen Maade kan dokumenteres. Det er disse ganske almindelige Bemærkninger, hvortil jeg for Diebliffet skal indskrænke mig, idet Lovforslaget træder ind i dette Thing.

Orenbøll: Den høitærede Finantsminister udtalte, at han kunde gaa ind paa det foreliggende Lovforslag, naar Folkethinget og Landstthinget — som de udtærede Minister sagde, Rigsdagen — vare enige om dets Vedtagelse. Det er nu en Udtalelse, som jeg saare vel kan forstaa, da den høitærede Finantsminister jo ganske vist nærer den samme Anskuelse, som vi nære, og som man ogsaa nærer i Folkethinget, nemlig den, at det desværre er en sørgelig

Rjendsgjerning, at Tiderne ere daarlige, og navnlig for Landmændene, for Eiendomsbesidderne paa Landet, paa Grund af de meget flette Kornpriser og andre Omstændigheder, som have bevirket, at Eiendomsbesidderne jo ere meget trykkede for Diebliffet. Jeg kan ogsaa forstaa, at man der, naar man kan, søger igjennem Lovgivningsmagten at hjælpe i saadanne Tider, men jeg maa dog, naar der bestandig tales om Landmændene og om deres beklagelige Forfatning — jeg vil nu ikke haabe, at den er saa slem, som man siger, men jeg indrømmer, at den er ulige ringere, end for en Del Aar siden — indfjende den Bemærkning, at vi ikke altid maa rette Diet paa Landbostanden alene, thi den Misere, der er til Stede, er vistnok gennemgaaende for alle Næringsdrivende; der er jo ingen Tvivl om, og det veed enhver, som kjender lidt til Forholdene, at f. Ex. Haandværkerne og de Handlende ere underkastede akkurat de samme trange Vilkaar som Landmændene for Diebliffet og maaske i meget høiere Grad. Haandværkerne have ikke Noget at bestille, og det er tildels, fordi Landmændene ikke have Raad til at købe. De Handlende sælge ikke Noget eller kun Smaat; jeg tror ikke man kan have Noget bedre Bevis i den Retning, end naar man her i Kjøbenhavn ser i hvert Bindue: „Udsalg til under Indkjøbspris, til halv Pris paa Grund af Fallit“ osv.; det er et sørgeligt Bevis paa, at Handelsstanden lider under samme Tryk som Landbostanden. Vi have set, at dette Spørgsmaal, om der ikke kan gjøres Noget for Landmændene, har været oppe i den senere Tid paa forskjellige Steder, og der er jo indkommet et Andragende fra de samlede Landboforeninger — jeg veed ikke bestemt, hvad de hedde — netop til Rigsdagen, om der ikke kunde træffes Foranstaltninger til at lette Omsætningen. Det tror jeg er et billigt Forlangende, og jeg er ganske enig i, at der ogsaa fra Lovgivningsmagtens Side bør forsøges gjort Noget i den Retning. Ganske vist, siger jeg saa, ved Siden deraf kan man gjøre Noget for de Andre, for Haandværkerne, Fabrikanterne og de Handlende, bør man ogsaa gjøre det; men her tale vi jo foreløbig kun — efter Indholdet af dette Lovforslag — om Foranstaltninger til at lette Omsætningen for Eiendomsbesidderne, ikke alene paa Landet, men ogsaa i Kjøbstæderne. Jeg kan som sagt ganske være enig i, at der bør gjøres Forsøg i den Retning; men naar man vil søge at fremkalde Lempelser, navnlig i Retning af Statteletter eller i Retning af at spare Folk for Udgifter, som tilfalde Statskassen, mener jeg, at saadanne